

Elképzeltem, hogyan ütődnek a földrészek. Láttam, hogyan nyílik meg az arca, és engedi meg ő is, hogy azokat a régi halakat és növényeket megérinthessem a valóság sivatagán túl. Szép a szeme. Zöldes, mint a föld, ha friss fúvel vetik be, és áttetszően tiszta fénnel tud ragyogni benne az ég. Szerintem mindketten láttunk egy kicsit többet a másiktól aznap este, írta. A barátom is ezt mesélte. Órákon át kellett autózni, hogy eljusson az ember az End of the World nevű helyig, és az tényleg olyan, amiről nem lehet beszélni, sem összehasonlítani mással. Olyan nincs még egy, szívott bele mélyen egy utolsót a barátom a cigarettába, az enyém is végigégett. Mondtam, menjünk. Engem várnak. A mentőautó akkor indult el a kórház felé.

Beck Tamás

Bolondéria

Vágta, hasogatta a fát szünet nélkül Szabó. Hajnalban kezdte, s rendszerint csak a sötétedés kergette haza. A falubeliek kihasználták e félnótás bolondériáját, mindenki őt bízta meg a melóval. Ősz derekán halomban állt a tüzelő minden udvarban. Szabó még fizetséget se kért. Kevesen tudták itt, mi áll az ápolatlan fiatalember kényszeres cselekvésének hátterében, Márton pedig e kevesek közé tartozott. Szabó elcsappott diákként költözött ide a közeli egyetemvárosból, és magával hozta onnan rögeszméit. Eredetileg atomfizikusnak készült, de beleragadt a fejébe a gondolat, hátha egyszerű mechanikai behatás is előidézheti a maghasadást. Ahogyan lesújtott a fejszével a tuskókra, újra meg újra várta a sok ezer TNT hatóerejével egyenértékű robbanást. Gombafelhőt álmódott a falu fölé.

Márton persze olyan volt, mint hajdanán Katalin cárnő: naphosszat elnézte volna salétromos falú szobájának ablakából ezt a bizonyos értelemben sziszifuszi munkát. Ha olykor megunta az eszelős siheder monoton mozdulatainak figyelését, nemrégiben elhunyt anyja elektromos kerekesszékebe vágta magát, s ráérősen végiggurult a ház összes helyiségén. Beleszimatolt a falinaptárokkal kitapétázott toalett csöppet sem ibolyaillatú légterébe, szétugrasztotta a lakomára összeverődött egereket a spájzban. A hálószobában Márton többnyire megrohanták emlékei, holott megfakult fénykép sem őrizte anyja arcvonásait az éjjeliszekrényen. A néhai asszony utolsó perceiről tanúskodott viszont a megannyi ránc halottas ágyának lepedőjén. Márton minden alkalommal maga elé képzelte, ahogy anyja sikítva dobálja magát a kopott huzatú fekvőalkalmatosságon, kitépi jobb karjából az infúziót, és vállon rúgja a körülötte sürgölődő ápolónőt. A temetés után átmeneti időre költözött haza Márton az egyetemvárosból, és mindenkinek azt hazudta, hogy még nem volt érkezése rendet tenni a hálóban az anyja után. Valójában vonakodott kisöpörni az asszony jelenlétének nyomait egykori közös otthonukból. Dermedjen csak meg az a pillanat, mely elszakította imádott szülőjétől.

Márton sokszor felidézte, hogy az Alzheimer-kór először anyja rövid távú memóriáját kezdte ki. A hosszú évtizedekkel ezelőtt történetekre tökéletesen emlékezett. Arra is, hogy süldőlány korában, a front ideérését követően, megerőszkolták a szovjet

katonák. Ez a vidéki tanítónő, elkötelezett humanista lévén, nem átalta mentegezni azt a csőcseléket: mondván, aki sok ember halálát okozta, az elkövetett gyilkosságokat gyerekfabrikálással kompenzálja. Márton, akinek anyja sohasem árulta el fogantatásának körülményeit, ezen a ponton elborzadva gondolt arra, hogy édesapját talán Szásának vagy Vlagyimirnak hívják. Egyébként az elhunyt bölcsességére vall az is, hogy Márton minden további nélkül csajozhatott már kiskamaszként. Anyja tudniillik abban reménykedett, ha a fiú idejekorán megtapasztalja, hogy minden szerelem véget ér egyszer, az élet múlandóságát is könnyebben elfogadja. Minden világ mögött egy másik világ van, válaszolta a tanult asszony Mártonnak, amikor még általános iskolásként megkérdezte tőle, mit jelent a metafizika. A kis Márton bolondériája attól fogva az volt, hogy minden tükör mögé benézett, akár a csimpánz, amely hasonmását keresi.

A felnőtt Márton, emlékeitől kábán, most szinte belesüppedt a kerekesszékekbe. Majd révületéből egyszer csak hatalmas robbanás zökkentette ki. Első gondolata az volt, hogy Szabó talán mégsem annyira hülye. De nem érezte a lökéshullámot, lángvihar sem tombolt körülötte. Felugrott helyéről, s a hang forrása felé lódult. Amikor megpillantotta az elromlott szelepű kávéfőző darabjait a konyhakövön, s a fekete lé kúszni kezdett lábfeje felé, végtelen csalódás fogta el. Most sem tárul hát fel előtte az a másik világ.

